

ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΤΟΝΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ Ι-ΙΙ

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Κοινωνικών, Ανθρωπιστικών Επιστημών και Τεχνών		
ΤΜΗΜΑ	Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΣ9241 ΜΣ9242	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1° 2°
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θεωρία και Πρακτική της Τονικής Μουσικής Ι-ΙΙ Theory and Practice of Tonal Music I-II		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Θεωρία και Πρακτική της Τονικής Μουσικής Ι	6	6	
Θεωρία και Πρακτική της Τονικής Μουσικής ΙΙ	6	6	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Επιστημονικής περιοχής.		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Η επιτυχής εξέταση στο μάθημα Θεωρία και Πρακτική της Τονικής Μουσικής Ι αποτελεί προαπαιτήση για την παρακολούθηση του μαθήματος Θεωρία και Πρακτική της Τονικής Μουσικής ΙΙ.		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://compus.uom.gr/MUS451/index.php http://compus.uom.gr/MUS452/index.php		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Περιγραφή επιδιωκόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων:

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα μπορούν:

- να αναγνωρίζουν, προσδιορίζουν και περιγράφουν τις δομικές παραμέτρους της τονικής μουσικής στη βάση του ιεραρχικού χαρακτήρα της δομής της
- να εξηγούν τους τρόπους αλληλεπίδρασης των παραμέτρων αυτών κατά την εκτίμηση του τρόπου οργάνωσης των μουσικών γεγονότων
- με αφετηρία την ενεργητική μουσική ακρόαση, να ενεργοποιούν τη μουσική τους διαίσθηση για να αναλύσουν τη δομή επιλεγμένων αποσπασμάτων ή και ολόκληρων έργων του τονικού ρεπερτορίου, προσεγγίζοντας ερμηνευτικά τη μελωδική, αντιστικτική, αρμονική, μοτιβική και μορφολογική τους δομή
- να συνθέτουν, παραλλάσσουν και ανακατασκευάζουν τονικές δομές
- να στέκονται αναστοχαστικά απέναντι στις αναλύσεις και στις συνθέσεις τους
- να συσχετίζουν ζητήματα δομικής οργάνωσης της τονικής μουσικής με το ιστορικό και πολιτισμικό πλαίσιο της δημιουργίας και της πρόσληψής της.

Επίπεδα επιδιωκόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων:

Γνώσεις: Επίπεδο 6

Δεξιότητες: Επίπεδο 6

Ικανότητες: Επίπεδο 6

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες...
.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αντικείμενο και σκοπός:

Το μάθημα αφορά στη θεωρητική και πρακτική διαχείριση της δομής της τονικής μουσικής στο ιστορικό πλαίσιο της περιόδου της «κοινής πρακτικής» (c. 1600 – 1900). Η μουσική αυτή αφορά στο μεγαλύτερο ίσως μέρος του ρεπερτορίου το οποίο καλούνται οι φοιτητές να διαχειριστούν εκτελεστικά ή ακροαματικά κατά τη διάρκεια τόσο των σπουδών τους, όσο και της μελλοντικής επαγγελματικής τους σταδιοδρομίας.

Σκοπός του μαθήματος είναι να εξοικειώσει τους φοιτητές με διάφορες πρακτικές θεωρητικής και αναλυτικής διαχείρισης της δομής της τονικής μουσικής, συσχετίζοντας μεταξύ τους παραμέτρους που αφορούν στη μελωδική, αντιστικτική, αρμονική, μοτιβική και μορφολογική της διάσταση.

Σκοπός του μαθήματος είναι επίσης η ιστορική και κοινωνικο-πολιτισμική πλαίσισωση της έννοιας της τονικότητας, καθώς και η συνάρτηση των θεωριών που την αφορούν με ζητήματα ακρόασης και εκτέλεσης.

Επιμέρους θεματικές:

- Θεωρία και Πρακτική της Τονικής Μουσικής I
 - Εισαγωγή στην έννοια της δομής
 - Εισαγωγή στην έννοια της τονικότητας
 - Δομικές παράμετροι της τονικής μουσικής
 - Εισαγωγή στην αντίστιξη
 - Συγχορδιακές δομές και αρμονικοί υπαινιγμοί
 - Εισαγωγή στην έννοια της αρμονικής λειτουργίας
 - Εισαγωγή στην τονική αντίστιξη
 - Ιεραρχικός χαρακτήρας τονικών μελωδικών δομών
 - Αρμονικός ρυθμός και εισαγωγή στην αναγωγική ανάλυση
 - Λειτουργίες T και D
 - Συγχορδίες I, V, V⁷, vii^o, vii^{o7}
 - Αντιστικτικές επεκτάσεις I και V
 - Λειτουργία PD
 - Πτωτικά φαινόμενα και αρμονική άρθρωση
 - Ενότητα, φράση και εισαγωγή στην έννοια της μορφολογικής δομής
 - Μοτίβο
 - Φθόγγοι διανθισμού
 - Συγχορδίες δεύτερης αναστροφής
 - Συγχορδίες VI και III
 - Εισαγωγή στη μορφολογική τυπολογία: Κλασικά μορφές ενδοθεματικής οργάνωσης
 - Διατονικές αλυσίδες
 - Εισαγωγή στη χρωματικότητα: Παρενθετικές δεσπόζουσες
 - Τονικοποίηση και μετατροπία
 - Διμερείς και τριμερείς μορφές
 - Συνεχείς και τμηματικές παραλλαγές
- Θεωρία και Πρακτική της Τονικής Μουσικής II
 - Ritornello
 - Φούγκα
 - Τροπική μίξη
 - Χρωματική τονικοποίηση

- Συγχορδίες βαρυμένης δεύτερης και αυξημένης έκτης
- Τονική αμφισημία και επιφανειακή χρωματικότητα
- Σονάτα
- Συμμετρικές δομές και χρωματικές αλυσίδες
- Ζητήματα χρωματικής φωνοδότησης

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Πρόσωπο με πρόσωπο, Διάλεξη
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	Χρήση PowerPoint και διαδικτύου στη διδασκαλία. Χρήση ολοκληρωμένου συστήματος ασύγχρονης τηλεεκπαίδευσης CoMPus (http://compus.uom.gr/) στην εργαστηριακή εκπαίδευση και στην επικοινωνία με τους φοιτητές.
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	Δραστηριότητα Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου Διαλέξεις 78 Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας 26 Μη καθοδηγούμενη μελέτη 42 Εξετάσεις 4 Σύνολο κάθε ενός από τα δύο μαθήματα 150 (25Ω/ECTS)
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	<u>Γλώσσα αξιολόγησης:</u> Ελληνική <u>Μέθοδοι αξιολόγησης:</u> • Διαμορφωτική (εργαστηριακή εργασία, επίλυση προβλημάτων): Καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου αναρτώνται στην ιστοσελίδα του μαθήματος στο CoMPus προαιρετικές εργασίες σύνθεσης και ανάλυσης σχετικές με το κατά καιρούς διδαχθέν αντικείμενο. Οι φοιτητές παρουσιάζουν τις εργασίες αυτές προφορικά στον διδάσκοντα κατά τις εβδομαδιαίες ώρες συνεργασίας. • Συμπερασματική (γραπτή εξέταση με ερωτήσεις σύντομης απάντησης και ερωτήσεις ανάπτυξης δοκιμίων): Η γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου αφορά σε ασκήσεις σύνθεσης και ανάλυσης παρόμοιες με αυτές που αναρτήθηκαν στην ιστοσελίδα του μαθήματος στο CoMPus κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. <u>Κριτήρια αξιολόγησης:</u> Τα κριτήρια αξιολόγησης είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές μέσω της ηλεκτρονικής σελίδας του μαθήματος στο CoMPus.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Βούβαρης, Πέτρος. *Εισαγωγή στη μορφολογική ανάλυση της τονικής μουσικής: Μπαρόκ, κλασικισμός*. Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, 2015. Διαθέσιμο στο: <https://repository.kallipos.gr/handle/11419/1305>

Θέμελης, Δημήτρης. *Μορφολογία και Ανάλυση της Μουσικής: Εισαγωγή*. Θεσ/νίκη: University Studio Press, 1994.

Φιτσιώρης, Γιώργος. *Εισαγωγή στη Θεωρία και Ανάλυση της Τονικής Μουσικής*. Αθήνα: Νεφέλη, 2004.

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Aldwell, Edward & Carl Schachter. *Harmony and Voice Leading*, 4^η εκδ. New York: Schirmer, 2010.

Berry, Wallace. *Form in Music*, 2^η εκδ. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall, 1986.

Caplin, William E. *Analyzing Classical Form: An Approach for the Classroom*. New York: Oxford University Press, 2013.

_____. *Classical Form: A Theory of Formal Functions for the Instrumental Music of Haydn, Mozart, and Beethoven*. New York: Oxford University Press, 1998.

Cone, Edward T. *Musical Form and Musical Performance*. New York: Norton, 1968.

Dreyfus, Laurence. *Bach and the Patterns of Invention*. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1996.

Green, Douglass M. *Form in Music*, 2^η εκδ. New York: Holt, Rinehart and Wilson, 1979.

Hepokoski, James & Warren Darcy. *Elements of Sonata Theory: Norms, Types, and Deformations in the Late-eighteenth-century Sonata*. New York & Oxford: Oxford University Press, 2006.

Kennan, Kent. *Counterpoint*, 4^η εκδ. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall, 1999.

Kerman, Joseph. *The Art of Fugue: Bach Fugues for Keyboard, 1715 - 1750*. Berkeley, CA: University of California Press, 2005.

Kostka, Stefan & Dorothy Payne. *Tonal Harmony*, 7^η εκδ. New York: McGraw-Hill, 2012.

Laitz, Steven G. *The Complete Musician*, 3^η εκδ. New York: Oxford University Press, 2011.

Roig-Francolí, Miguel A. *Harmony in Context*, 2^η εκδ. New York: McGraw-Hill, 2010.

Rosen, Charles. *The Classical Style: Haydn, Mozart, Beethoven*. New York: Norton, 1972.

Rosen, Charles. *Sonata Forms*, αναθ. εκδ. New York: Norton, 1988.

Salzer, Felix & Carl Schachter. *Counterpoint in Composition: The Study of Voice Leading*. New York: Columbia University Press, 1989.

Schoenberg, Arnold. *Fundamentals of Musical Composition*. Gerald Strang και Leonard Steon, επιμ. London: Faber & Faber, 1967.